7/13382

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

Sayı : B.02.0.005/031-509 11/05/2006

Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 12.04.2006 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10. 00.02-20159 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sayın Mevlüt AKGÜN tarafından tevcih edilen 7/13382 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak, Bakanlığım ilişkili kuruluşu Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığından alınan 02.05.2006 tarihli ve A.01.1.RTÜ.0.01.04.06/0473-0005020 sayılı cevabi yazı ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Beşir ATALAY
Devlet Bakanı

EKLER :
1- Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği : TBMM Başkanlığına
Bilgi : Başbakanlığa

Tel : 419 22 46-47-50
Faks : 419 22 43

7/13382

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
(İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı)

02 MAYIS 2006

SAYI : A.01.1.RTÜ.0.01.04.06/0473 0005026 **Ankara**
KONU : Sn. Mevlüt AKGÜN'ün yazılı soru önergesi hk.

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Beşir ATALAY)

İlgi: a) T.B.M.M Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 12.04.2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-20159 sayılı yazısı.
b) 17.04.2006 tarih ve B.02.0.005/031-509 sayılı yazınız.

İlgi (b) yazınız ekinde gönderilen ve Karaman Milletvekili Sayın Mevlüt AKGÜN tarafından tevcih edilen 7/13382 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar incelenmiştir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ile radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi görevini yürütmektedir. Üst Kurul, programları yayınlandıktan sonra ilgili yasa hükümlerine uygunluk açısından denetlemektedir. Üst Kurulun programlara yayından önce müdahale etme veya programları yayından kaldırma yetkisi bulunmamaktadır. Yayınlar, Üst Kurul uzmanlarınca titizlikle takip edilmekte ve yasa hükümlerine aykırı yayınlar için rapor düzenlenmekte, bu raporlar ve yayın kopyaları Üst Kurulca değerlendirilerek, gerektiğinde aynı yasanın 33. maddesi hükümlerine göre kuruluşlara sırasıyla uyarı/özür dileme, program durdurma, para cezası ve geçici yayın durdurma cezası şeklinde müeyyideler, hukuki sürecin tamamlanması ile uygulanmaktadır.

Soru önergesinde sözü edilen spor yorum programları da, yukarıda açıklanan prosedür çerçevesinde izlenerek ilgili Yasada yer alan yayın ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmektedir. Söz konusu programlara bu güne kadar, 3984 sayılı yasanın yayın ilkelerini düzenleyen 4. maddesinin; (ı) bendinde yer alan ***"Kişilerin manevî şahsiyetlerine eleştiri sınırları ötesinde saldırıda bulunulmaması,..."*** ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 4 kez uyarı, 2 kez 1'er program durdurma; (g) bendinde yer alan ***"Türk millî eğitiminin genel amaçlarının, temel ilkelerinin ve millî kültürün geliştirilmesi."*** ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 1 kez uyarı; (h)) bendinde yer alan ***"Türkçenin; özellikleri ve kuralları bozulmadan konuşma dili olarak kullanılması; millî birli k ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak çağdaş kültür, eğitim ve bilim dili***

Bilkent Plaza B-2 Blok
06530 ANKARA/TÜRKİYE

Tlf : 312.266 19 51
Faks : 312.266 19 62
Web : www.rtuk.org.tr

7/13382

halinde gelişmesinin sağlanması." ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 1 kez uyarı; (k) bendinde yer alan "***Suçlu olduğu yargı kararı ile kesinleşmedikçe hiç kimsenin suçlu ilân edilmemesi veya suçluymuş gibi gösterilmemesi; kişileri suç işlemeye yönlendirecek veya korku salacak yayın yapılmaması."*** ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 2 kez uyarı; (l) bendinde yer alan ***"Haberlerin yayınlanmasında tarafsızlık, gerçeklik ve doğruluk ilkelerine bağlı olunması; özgürce kanaat oluşumunun engellenmemesi; haber kaynaklarının kamuoyunun yanıltılmasının amaçlandığı haller dışında gizliliğinin korunması."*** ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 1 kez uyarı; (j) bendinde yer alan "***Yayıncılığın haksız bir amaç ve çıkara alet edilmemesi ve haksız rekabete yol açılmaması,...***" ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 1 kez uyarı; (z) bendinde yer alan "***Gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlakî gelişimini zedeleyecek türden programların, bunların seyredebileceği zaman ve saatlerde yayınlanmaması.***" ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 1 kez uyarı; birinci paragrafında yer alan "***Radyo, televizyon ve veri yayınları, hukukun üstünlüğüne, Anayasanın genel ilkelerine, temel hak ve özgürlüklere, millî güvenliğe ve genel ahlâka uygun olarak kamu hizmeti anlayışı çerçevesinde yapılır."*** ilkesine aykırı yayınlar nedeniyle 1 kez uyarı müeyyidesi uygulanması kararı verilmiştir.

Üst Kurul bu denetleme görevinin yanı sıra düzenleme görevinin gereği olarak, kamuoyunun söz konusu programların yaratacağı olumsuz etkilere karşı duyarlı hale getirilmesi amacıyla, Sağlık Bakanlığı ve çeşitli üniversitelerin bünyesindeki psikiyatr, psikolog ve sosyologlar tarafından, Radyo ve Televizyon Üst Kurulundan bağımsız olarak hazırlanan bir çalışmayı da hem kitap olarak bastırıp dağıtımını yaptırmış, hem de www.rtuk.org.tr adresindeki web sayfasında yayımlamaya başlamıştır. "Televizyon Programlarındaki Şiddet İçeriğinin, Müstehcenliğin ve Mahremiyet İhlallerinin İzleyicilerin Ruh Sağlığı Üzerindeki Olumsuz Etkileri" adlı bu çalışmaya pek çok basın ve yayın organında yayınlanan haberlerde atıf yapılmak suretiyle kamuoyunun dikkati çekilmiştir.

Ayrıca, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu özellikle çocuklara ve gençlere kötü örnek olacak, onların fiziksel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkileyebilecek yayınlara yönelik toplumun bilinçlendirilmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yapmaktadır. Çocukların zararlı yayınlardan korunması amacıyla geliştirilen "Akıllı İşaretler" simge sisteminin 23 Nisan 2006'da hayata geçirilmiştir. Söz konusu semboller iki gruptan oluşmaktadır:

a)Yaş Sembolleri;

Genel İzleyici Kitlesi İçindir	: Tüm izleyici kitlesi içindir
7+	: Yedi yaş ve üstü izleyiciler içindir
13+	: Onüç yaş ve üstü izleyiciler içindir
18+	: Onsekiz yaş ve üstü izleyiciler içindir

b)İçerik Sembolleri; Şiddet/Korku, cinsellik ve olumsuz örnek oluşturabilecek davranışlardır. Akıllı işaretler ile ilgili her türlü bilgiye; www.rtukisaretler.gov.tr adresinden ulaşılabilmektedir.

Bilkent Plaza B-2 Blok
06530 ANKARA/TÜRKİYE

Tlf : 312.266 19 51
Faks : 312.266 19 62
Web : www.rtuk.org.tr

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
(İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı)

7/13382

"Televizyon Dünyası" ile "gerçek dünya" birbirinin aynı değildir. Televizyon doğası gereği gerçek dünyayı yeniden kurgulayarak yansıtır. Gerçek dünyayı ilgi çekici seyirlik malzeme haline getirmek zorundadır. Her gün yinelenen bu görüntülerle de, kalıcı, uzun süreli bir dünya algılaması, sosyal gerçeklik yaratır. Bu yavaş yavaş gerçekleşen, birikim sonucu oluşan bir süreçtir. İnsanların televizyon izleme miktarına bağlı olarak da, bir çok kişi bu sunulan gerçekliği "gerçek" dünya olarak tanımlamaktadır. Özellikle çocuklar üzerinde son derece etkili olan bu olumsuzluğu ortadan kaldırabilmek en azından azaltabilmek amacıyla, Üst Kurul ve T.C Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği içinde okullarda "medya okuryazarlığı" dersinin müfredata konulması için çalışmalara başlanmıştır.

Ayrıca; Üst Kurul rutin olarak yapılan ve yayıncı kuruluş yetkililerinin katıldığı toplantı ve seminerler düzenlemektedir. Bu seminerlerde, Yayın İlkeleri ve İzleme Ölçütleri,Türk Dilinin Doğru ve Güzel Kullanılması, Radyo ve Televizyon Yayın Etiği, Yayıncılıkta Teknik Yeterlilik, Radyo ve Televizyon Yayın Hukuku ve Yayıncının Sorumluluğu konularında kapsamlı bilgiler verilmektedir. Bugüne kadar; KARS, KAYSERİ, ANKARA, GAZİANTEP, DENİZLİ, EDİRNE, İZMİR, ANTALYA, SAMSUN, BURSA, İSTANBUL, ADANA, KONYA illerinde yapılan seminerlere çevre illerdeki tüm yayıncılar katılmışlardır. 2006 yılı içinde de aynı seminerlerin SİVAS, SAMSUN, ERZURUM veya KARS, MUĞLA veya AYDIN, MARDİN veya ŞANLIURFA, TRABZON veya RİZE illerinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Eğitim çalışmalarının yanı sıra "Televizyon ve Çocuk", "Avrupa Birliğinde Medya Mevzuatı", "AB Sürecinde Medya ve Demokrasi", "Şiddete Duyarlılık", "Reklamların İzleyiciler Üzerindeki Etkileri", "Türkiye'de Radyo ve Televizyon Yayıncılığı", "İzleyici Ölçümleri" ve "Medya ve Polis" konulu paneller düzenlenmiş, konunun önemi kamuoyunun dikkatine sunulmaya çalışılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Zahid AKMAN
Radyo ve Televizyon
Üst Kurulu Başkanı

Bilkent Plaza B-2 Blok
06530 ANKARA/TÜRKİYE

Tlf : 312.266 19 51
Faks : 312.266 19 62
Web : www.rtuk.org.tr